

23
TERM OF
OFFICE

25
Oliver Röpké
Předseda EHSV

STAND UP FOR DEMOCRACY SPEAK UP FOR EUROPE

MANIFEST NA OBDOBÍ 2023–2025

Evropský hospodářský
a sociální výbor

Obsah

OBRANA DEMOKRACIE <i>Doma</i>	4
Bližší kontakt s občany	4
Příspěvní k úspěchu evropských voleb	5
Prosazování demokratických hodnot a právního státu	5
OBRANA DEMOKRACIE <i>V zahraničí</i>	6
Občanská společnost jako brána k demokracii a prosperitě	6
Podpora měkké diplomacie EU v zájmu silné a odolné občanské společnosti	6
OTEVŘENÁ PODPORA A PROPAGACE EVROPY <i>Reprezentativnější hlas</i>	7
Fórum nové generace	7
Fórum s vyšší garancí rovnosti	8
OTEVŘENÁ PODPORA A PROPAGACE EVROPY <i>Silný a smysluplný hlas</i>	9
Instituce, která je slyšet za zdmi svého sídla	9
Instituce, která pracuje s fakty a hledí do budoucna	10
PŘEDSEDA EHSV OLIVER RÖPKE	
<i>Rozvíjení sociální agendy EU a ochrana udržitelné konkurenceschopnosti pro 21. století</i>	11
Rozvíjení sociální agendy EU	11
VYBRANÉ POLITICKÉ PRIORITY NA ZÁKLADĚ PODKLADŮ SEKRETARIÁTU	13
Urychlení plnění cílů udržitelného rozvoje	13
Zapojení mládeže do problematiky klimatu a udržitelnosti	13
Oběhové hospodářství	13
Ekologická transformace evropského průmyslu	14
Komplexní snahy o digitalizaci evropského průmyslu	14
Posílení globální konkurenceschopnosti a otevřené strategické autonomie průmyslu EU	14
Reformy v zájmu odolného hospodářství EU	15
Dokončení unie kapitálových trhů a bankovní unie	15
Víceletý finanční rámec vhodný pro zvládání budoucích výzev, včetně silné politiky soudržnosti	15
Hospodářské a sociální oživení – překonání dopadů pandemie a útočné války Ruska proti Ukrajině, včetně s tím spojeného zvýšení cen energie a životních nákladů	16
Základní práva a právní stát	16
Migrace	16
Bezpečné a stabilní sousedství	16
Spolupráce s partnery na budování spravedlivé společnosti respektující lidská práva	17
Prosazování udržitelného obchodu, který je přínosný pro všechny	17
Studie a hodnocení politik: jak zajistit, aby se poradní činnost EHSV více opírala o fakta	17
Posílení konkurenceschopnosti evropského průmyslu a podpora rychlého přechodu ke klimatické neutralitě	18
Podpora podnikání ve všech jeho formách: malé a střední podniky a podniky sociální ekonomiky	19
Zlepšování postavení spotřebitelů v zájmu ekologické a digitální transformace	19
Období po energetické krizi: dosažení udržitelné, spravedlivé a strategické energetické bezpečnosti	19
Příspěvní politik v oblasti bydlení k hospodářské, sociální a územní soudržnosti	20
Ekologizace dopravy: uspokojení potřeb uživatelů, občanů a organizací občanské společnosti	20

Svoboda, demokracie, lidská práva a právní stát patří k základním hodnotám, na nichž je Evropská unie postavena. Jsou zakotveny ve Smlouvách EU a jsou jádrem její identity.

Přesto se tyto hodnoty v posledních letech dostávají pod nesmírný tlak. Evropu sužují dříve nepoznané krize, jež znásobily sociální a hospodářské nerovnosti a podkopaly důvěru občanů EU v demokratické instituce. Naše evropské hodnoty nelze považovat za samozřejmost.

V této zatěžkávací zkoušce je podpora občanské společnosti, která tlumočí zájmy evropských občanů, klíčem k posilování demokratické odolnosti a utváření budoucnosti Evropy. I občanská společnost sama však potřebuje silnější ochranu. Postupně se totiž zmenšuje prostor, v němž občanská společnost působí, a tím se stále více omezuje schopnost organizací občanské společnosti vykonávat legitimní práci v EU i ve zbytku světa.

V nadcházejícím funkčním období coby členové Evropského hospodářského sociálního výboru (EHSV) posílíme naše postavení

spojovacího článku mezi občany, občanskou společností a orgány a institucemi EU tím, že budeme působit jako skutečná platforma pro otevřenou a inkluzivní diskusi.

Dohlédneme na to, aby dveře naší instituce byly otevřené fakticky podloženému a smysluplnému demokratickému dialogu za účasti široké škály sociálních, hospodářských, politických, kulturních a institucionálních aktérů. Při rozhodování budeme hledat promyšlené kompromisy, které posílí postavení našeho Výboru a smysluplně přispějí k tvorbě politik EU.

Takto se společně s našimi partnery z řad institucí i občanské společnosti významně zapojíme do budování odolnější, inkluzivnější a demokratičtější EU, která bude inspirací pro naše blízké i vzdálené sousedy.

Vedle důrazu na tyto priority bude náš Výbor dále **plným tempem pracovat ve prospěch sociálního, hospodářského a environmentálního pokroku pro všechny Evropany** tím, že bude systematicky přispívat k pracovnímu programu Evropské komise a efektivně spolupracovat s Evropským parlamentem a Radou EU.

Jako nově zvolený předseda se chci zaměřit na tyto pilíře:

- **Obrana demokracie doma** prosazováním základních hodnot a právního státu, bližší kontakt Výboru s občany podporou zastupitelské a přímé demokracie a spoluúčast EHSV na úspěšných evropských volbách v roce 2024.
- **Obrana demokracie v zahraničí** vytvořením skutečné brány občanské společnosti k demokracii a prosperitě pro naše sousedy a partnery a podporou silných a odolných občanských společností v EU.
- **Otevřená podpora a propagace Evropy posílením reprezentativnosti našeho Výboru**, zapojením nových generací a nedostatečně zastoupených společenských skupin do naší práce.
- **Otevřená podpora a propagace Evropy kvalitnějším dosahem a prognostikou s primárním zaměřením na výhledy a doporučení Konference o budoucnosti Evropy**, aby EHSV zůstal silným a smysluplným hlasem v naší, evropské demokracii.

OBRANA DEMOKRACIE

Doma

Bližší kontakt s občany

Výbor je od svého založení v roce 1957 pilířem participativní demokracie. Nabízí občanům a zúčastněným stranám platformu, na níž mohou promlouvat do rozhodovacího procesu EU. Participativní a poradní demokracie byly předmětem podrobné diskuse na Konferenci o budoucnosti Evropy, kde občané vyjádřili přání mít strukturální vliv na roční pracovní program a politické priority EU s tím, že EHSV má mít v tomto směru zásadní úlohu.

Naprosto klíčová je pro zachování řádně fungující demokracie úloha občanské společnosti. Participativní demokracie nejenže doplňuje zastupitelskou demokracii, nýbrž je přímo jejím konstitutivním prvkem.

Jako nově zvolený předseda EHSV:

- *Zasadím se o to, aby před volbami do Evropského parlamentu v roce 2024 proběhly **participativní panelové diskuse občanů pod záštitou EHSV**, které shromáždí materiál pro průřezové usnesení všech sekcí EHSV s hlavními požadavky na nový Evropský parlament a novou Evropskou komisi („Volební manifest EHSV pro rok 2024“).*
- *Položím základy **pravidelného využívání participativních panelových diskusí občanů v každodenní práci EHSV** i po volbách do Evropského parlamentu v roce 2024.*
- *Oživím **aktivní účast EHSV v evropských občanských iniciativách** jako úspěšný nástroj zapojení občanů do rozhodovacího procesu EU a jejich přítomnosti na demokratickém fóru, odkud mohou ovlivňovat přípravu právních předpisů EU.*

Participativní demokracie doprovází zastupitelskou demokracii (Evropský parlament a vnitrostátní parlamenty) a přímou demokracii (evropská občanská iniciativa). Během svého funkčního období se budu zasazovat o posílení postavení Výboru coby skutečně komplexní platformy orientované na budoucnost.

Přispění k úspěchu evropských voleb

Nové funkční období EHSV připraví půdu pro jeden z pilířů evropské demokracie, jímž jsou volby do Evropského parlamentu. Tyto volby budou důležitým milníkem pro demokracii, neboť na pořadu dne jsou zásadní evropské otázky, jako je Zelená dohoda pro Evropu, nárůst extremismu a populismu, právní stát, budoucí správa ekonomických záležitostí na pozadí rostoucí nerovnosti a výzvy plynoucí z geopolitické nejistoty.

Bez náležité ochrany i aktivních opatření by se tyto volby mohly stát živnou půdou pro dezinformace, propagandu a kybernetické útoky, jejichž cílem je ovlivnit hlasy voličů a destabilizovat naše demokratické procesy. Boj proti dezinformacím je organizačně náročný na mnoha úrovních a vyžaduje zapojení četných aktérů včetně občanské společnosti. Také závěry Konference o budoucnosti Evropy, během níž občané spolupracovali na formulaci konkrétních doporučení, jsou pro EHSV legitimním podkladem k aktivnímu veřejnému působení v souvislosti s těmito volbami.

Jako nově zvolený předseda EHSV:

- *Zajistím intenzivní účast našeho Výboru spolu s občanskou společností na interinstitucionálních aktivitách a kampaních, zaměřených na zvýšení volební účasti ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2024.*
- *Podpořím organizace občanské společnosti při obraně demokracie a v boji proti dezinformacím a skrytému zahraničnímu vlivu konkrétními kroky směřujícími k tomu, aby byl před evropskými volbami proveden balíček opatření na obranu demokracie, který připravila Evropská komise.*
- *Podpořím Evropskou komisi v dohledu nad velmi velkými online platformami, jehož cílem je zmírnit systémová rizika pro demokratické a volební procesy.*

Prosazování demokratických hodnot a právního státu

Zástupci občanské společnosti na vnitrostátní úrovni žádají po EU rozhodné kroky na obranu základních hodnot a právního státu. Chtějí, aby EU podpořila úlohu občanské společnosti coby strážce demokracie, a vyzývají úřady, aby pracovaly na zkvalitnění rámců pro občanský prostor, financování, svobodu projevu, svobodu sdělovacích prostředků, boj proti nekorektním soudním procesům namířeným proti novinářům a obráncům práv a nediskriminaci.

Po celé funkční období budu systematicky prosazovat demokracii, základní práva a právní stát jako hlavní zásady veškeré činnosti. To se týká práce našeho Výboru, našich interakcí s evropskými orgány a institucemi i občanskou společností, našich mezinárodních vztahů, ale také všech našich politických iniciativ, akcí a publikací. Zužovávání prostoru pro občanskou společnost znamená zužování demokracie. To nemůžeme dopustit.

Jako nově zvolený předseda EHSV:

- *Podpořím obnovený silný mandát naší „skupiny EHSV Základní práva a právní stát“. Cílem je více veřejně prezentovat zásadní práci této skupiny a posílit postavení občanské společnosti coby strážce demokracie.*
- *Budu prosazovat „kontrolu stavu občanské společnosti“ dle metodiky EHSV, jejímž smyslem bude aktivně monitorovat vývoj s dopady na občanskou společnost v členských státech EU i kandidátských zemích.*

OBRANA DEMOKRACIE

V zahraničí

Občanská společnost jako brána k demokracii a prosperitě

Budoucnost Evropské unie hluboce závisí na stabilitě a prosperitě našich sousedů v zemích Východního partnerství a západního Balkánu. Budeme i nadále prosazovat jejich mír, stabilitu a integraci.

Vzhledem k pokračujícímu ruskému tlaku na Ukrajinu, Moldavsko, Gruzii a další země budou posilovat naše partnerství a vytvářet další vazby mezi občanskou společností u nás i v uvedených zemích, neboť právě ona je tlukoucím srdcem demokracie.

Stane-li se EHSV branou občanské společnosti pro tyto země, podpoří a posílí tím boj za svobodu, demokracii a těsnější integraci. Poskytneme jim potřebnou podporu v rámci procesu rozšíření, aby mohly modernizovat své sociálně-ekonomické a demokratické systémy a dosáhnout standardů EU založených na jednotném trhu, Zelené dohodě a evropském pilíři sociálních práv.

Jako nově zvolený předseda EHSV:

- *Budu v rámci procesu rozšíření **osobně rozvíjet kontakty na vysoké úrovni s partnery z kandidátských zemí, jako jsou země západního Balkánu, Ukrajina a Moldavsko, a propagovat práci našich společných platforem občanské společnosti.***
- *Poprvé v historii **zapojím zástupce občanské společnosti ze zemí jednajících o přistoupení k EU do každodenní poradní práce Výboru, a to jmenováním čestných členů z kandidátských zemí, zvláště pak do přípravy klíčových stanovisek.***

Podpora měkké diplomacie EU v zájmu silné a odolné občanské společnosti

Ve světě probíhá globální bitva hodnot a narativů, v níž různé státy a regiony soupeří o vliv. Pro EU je životně důležité prosazovat a hájit hodnoty zakotvené ve Smlouvách EU, a to doma i v zahraničí. EHSV se pustí do práce prostřednictvím své sítě kontaktů v občanské společnosti a bude ve světě posilovat svůj hodnotový přístup k diplomacii v oblastech, jako je změna klimatu, kultura a sociální a hospodářské záležitosti.

Jako nově zvolený předseda EHSV:

- *Budu **osobně rozvíjet spolupráci s mezinárodními organizacemi na nejvyšší úrovni** (tj. OSN, Mezinárodní organizace práce, Světová obchodní organizace).*
- *Budu **prosazovat hodnoty, které jsou základem EU, a to měkkou silou** (kultura, energetika a klima, modrá diplomacie). Záměrem je napomoci mapování stávajících opatření a iniciativ, posilovat dialog a spolupráci s organizacemi občanské společnosti v třetích zemích týkající se těchto témat a pracovat na stanoviscích s tímto zaměřením.*

OTEVŘENÁ PODPORA A PROPAGACE EVROPY

Reprezentativnější hlas

EHSV poskytuje občanům a zúčastněným stranám fórum, na němž mohou projevit své postoje v rámci rozhodovacího procesu EU. V nadcházejícím funkčním období navážu na naše úspěchy a budu se snažit zvyšovat reprezentativnost EHSV rozšiřováním naší základny zúčastněných stran a umožňováním toho, aby se do tvorby politik EU zapojily nové subjekty.

Fórum nové generace

Dnes se rozhoduje s cílem vybudovat silnou a spravedlivou budoucnost pro příští generace. Proto je životně důležité umožnit mladým lidem vyjádřit své postoje k těmto rozhodnutím, která je ovlivňují dnes a ovlivní i jejich budoucnost. Musí mít k dispozici platformu, kde by mohli projevit své zájmy a potřeby.

Proto budu během svého funkčního období aktivněji zapojovat mladé lidi do tvorby politik, a to způsobem, který jim bude nejbližší. Vedle toho bude zajištěno podrobné monitorování a hodnocení návrhů EHSV z hlediska jejich dopadu na životy mladých.

Jako nově zvolený předseda EHSV:

- *Zřídím „skupinu ad hoc Mladý EHSV“ pro zapojení mladých lidí, jejímž jasným mandátem bude navázat na práci koordinační skupiny pro Evropský rok mládeže.*
- *Využiji internetovou stránku EHSV „For more youth engagement“ jako nástroj, který umožní prezentovat a propagovat konkrétní přijatá opatření a práci EHSV a jeho členů.*
- *Ihned se pustím do realizace ověřování dopadů na mladé lidi v rámci stanovisek EHSV, a to v úzké spolupráci se sekce i CCMI tak, aby stanoviska EHSV pamatovala na zájmy mladých lidí ve všech politických oblastech.*
- *Rozšířím úlohu „delegátů mládeže EHSV“ v každodenní práci Výboru po vzoru jejich úspěšné účasti v delegaci EHSV na konferenci OSN o změně klimatu.*
- *Posílím činnost mladých lidí pod hlavičkou EHSV v rámci zavedené značky Výboru „Vaše Evropa, váš názor“. Zvláště významnou příležitostí budou přípravy voleb do Evropského parlamentu, které se budou konat v roce 2024.*
- *Zřídím Radu mladých poradců předsedy, která bude přinášet pragmatická a cílená doporučení, v nichž budou promítnuty různé zájmy mladých aktivistů, a formulovat konkrétní návrhy se zvláštním důrazem na změnu klimatu.*

Fórum s vyšší garancí rovnosti

Obrana demokracie, právního státu a základních hodnot začíná u nás, v našem vlastním domě. EHSV proto razantně přidá v interních reformách v zájmu vyšší transparentnosti, integrity a spravedlnosti.

EHSV se rozhodně staví proti všem formám diskriminace, a to včetně diskriminace genderové. Genderová rovnost je nedílnou součástí hodnot, na nichž je EU založena, a měla by být prosazována holisticky a horizontálně na všech úrovních.

Genderová rovnost je nezbytným předpokladem pro dosažení spravedlivější a silnější Evropy. Svě místo zde má i působení Výboru, a začít je třeba tím, jaký příklad dáváme jako shromáždění a jaká rozhodnutí přijímáme. Proto musíme dát najevo pevný a jasný závazek ke zlepšení genderové rovnosti v našem Výboru.

Během svého funkčního období budu trvale prosazovat celoživotní kulturu genderové rovnosti, a to pomocí specifických opatření pro každou fázi životního cyklu, při všech činnostech Výboru. Genderové hledisko by nejenže mělo být běžnou součástí veškeré politické práce EHSV, interně bychom též měli silně podporovat účast žen ve vedoucích pozicích.

Jako nově zvolený předseda EHSV:

- ***Posílím mandát skupiny Rovnost, aby bylo zajištěno provádění a monitorování pokroku a dle potřeby byla upravena opatření k dosažení vytyčených cílů.***
- ***Navážu na zjištění průzkumu skupiny Rovnost týkající se začlenění, rozdělení práce a dobrých pracovních podmínek členů a dle potřeby navrhu opatření ke zlepšení genderové vyváženosti v EHSV.***
- ***Budu prosazovat strategickou spolupráci s Evropskou komisí, Evropským parlamentem a Radou při začleňování rovnosti žen a mužů do všech příslušných politik EU.***
- ***Budu pořádát kulaté stoly s cílem začleňovat genderovou rovnost do všech politických činností a aktivit EHSV.***
- ***Budu prosazovat strukturální řešení k navýšení zastoupení žen ve všech útvarech Výboru a pečlivě monitorovat pokrok pomocí pravidelných zpráv.***
- ***Zvýším transparentnost práce EHSV, zajistím strukturální zapojení do rejstříku transparentnosti EU a podpořím orgán EU pro etiku.***

OTEVŘENÁ PODPORA A PROPAGACE EVROPY

Silný a smysluplný hlas

Instituce, která je slyšet za zdmi svého sídla

Zapojením široké škály zúčastněných stran EHSV posílí své poslání poradní instituce pro orgány EU a coby reprezentativnější komunikační kanál pro zúčastněné strany a občany. V této souvislosti je třeba zajistit jasnou komunikaci o práci a prioritách EHSV vůči vnějšmu světu. Cílem důkladné institucionální reformy bude zajistit, aby hlas EHSV zněl silněji a byl lépe slyšet. Během funkčního období podpořím nový přístup k práci Výboru, který má umožnit konsistentní dosah k orgánům EU i zúčastněným stranám. Aktualizovaný formát stanovisek zajistí jasnější sdělení, v nichž budou přímo vyznačeny důležité závěry a doporučení.

Jako nově zvolený předseda EHSV:

- *Budu prosazovat viditelnou a účinnou přítomnost v sociálních médiích a zásadní přepracování webu EHSV tak, aby lépe propagovat naši činnost, akce i dokumenty.*
- *Zajistím aktivní propagaci a důraznější monitorování doporučení, která EHSV přednesl orgánům a zúčastněným stranám, prostřednictvím intenzivní spolupráce na všech úrovních.*
- *Zavedu nový formát stanovisek, který umožní snáze identifikovat doporučení formulovaná občanskou společností.*
- *Otevřu IT nástroj NaviGate k publikaci práce EHSV a jeho stanovisek v různých fázích všem zúčastněným stranám.*

Instituce, která pracuje s fakty a hledí do budoucna

Jako domov evropské organizované občanské společnosti je EHSV tím nejlepším místem k projednávání a anticipaci toho, jaké jsou zájmy a problémy občanů či výzvy, s nimiž se potýkají. Proto je nezbytný takový přístup k práci Výboru, jenž se bude opírat o fakta a bude zaměřen do budoucna. Právě tak bude možno nejlépe přispět k politickému programu orgánů EU. EHSV by se tak mohl stát užitečným horizontálním radarem, který bude sledovat různé transformační procesy naší doby.

Adaptace na dobu plnou změn bude vyžadovat maximální využití poradního mandátu EHSV zakotveného ve Smlouvě, a to tím způsobem, že Výbor bude proaktivně detekovat a interpretovat megatrendy, stopovat nedostatky v legislativě a sestavovat návrhy komplexních akčních plánů a také systematicky do všech našich diskusí zakomponuje výhled do budoucna. Díky rozvíjení orientace práce EHSV do budoucna bude také možno zaujmout lepší postavení v rozhodovacím procesu a navrhovat nové priority příští Komisi.

Jako nově zvolený předseda EHSV:

- **Posílím vztahy EHSV s think tanky tím, že je zapojím do přípravy vybraných stanovisek.**
- **Provedu revizi metodiky, kterou se řídí příprava stanovisek, a využiji průzkumná stanoviska a stanoviska z vlastní iniciativy jako vhodné diagnostické nástroje k identifikaci dlouhodobých výzev.**
- **Vyzvu k uspořádání výročního summitu EHSV a think tanků.**
- **Zavedu systematické zařazování výhledové analýzy do našich stanovisek.**
- **Využiji a budu prosazovat práci vykonanou v rámci „výzvy k vypracování modré dohody pro EU“ jako prioritu pro novou Komisi a jako možné téma evropské občanské iniciativy.**

Od Římských smluv a založení našeho Výboru postupně zesílila jeho úloha a pravomoci. Pohlédneme-li kupředu, též v návaznosti na Konferenci o budoucnosti Evropy, nový Konvent za účelem revize našich zakládajících smluv je blíže než kdykoli dříve. Chci, aby EHSV byl připraven na plnohodnotný výkon své role v tomto nadcházejícím procesu.

Jako nově zvolený předseda EHSV:

- **Zahájím podrobnou analýzu zapojení EHSV a občanské společnosti do dřívějších jednání o Smlouvě a jeho možné budoucí úlohy. Pro tento účel sestavíme soubor osvědčených postupů a zformulujeme proveditelný návrh posílené úlohy EHSV tak, aby byl viditelnější a měl větší vliv. Dle potřeby doporučíme též konkrétní změny Smlouvy.**

PŘEDSEDA EHSV OLIVER RÖPKE

Rozvíjení sociální agendy EU a ochrana udržitelné konkurenceschopnosti pro 21. století

Toto užší předsednictvo se ujímá úřadu v době poznamenané sociálními, geopolitickými a hospodářskými dopady mnohočetné krize. Ta je složena z důsledků pandemie COVID-19, pokračující vojenské agrese Ruska vůči Ukrajině a sousedním zemím, která ohrožuje hodnoty demokracie a svobody, a z krize způsobené rostoucími životními náklady a nedávné bankovní nestabilitou. EU je zároveň spolu se svými mezinárodními partnery odhodlána plnit klimatické cíle, které vyžadují rychlá a soustavná opatření, nemá-li dojít ke kolektivnímu selhání, které si nemůžeme dovolit; souběžná ekologická a digitální transformace však zatím není realitou. Mnohočetné krize ohrožují odolnost EU, prohlubují sociální a hospodářské nerovnosti a posilují populismus a sebestředný nacionalismus.

Nyní ještě více než kdykoli předtím platí, že Evropská unie musí přijmout strategická rozhodnutí k dosažení cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje a Zelené dohody pro Evropu, a to v zájmu posílení odolnosti Evropy a zajištění otevřené strategické autonomie ve světě, který je založen na mezinárodních pravidlech.

Budoucnost Evropy a konkrétněji úloha Evropské unie jako projektu míru, sdílených hodnot a dobrých životních podmínek pro její občany, je dnes v sázce. Zásadní úlohu při práci na nejvyšších prioritách dneška má organizovaná občanská společnost. Předpokladem posílení odolnosti EU je souběžné prosazování sociální, hospodářské a environmentální udržitelnosti politik EU.

EHSV prosazuje program politických priorit zaměřený na zvládnutí souběžné transformace prostřednictvím vytvoření odolnější EU zrychlením provádění Zelené a sociální dohody a cílů udržitelného rozvoje.

Rozvíjení sociální agendy EU

Vícečetné krize, kterým EU čelí, si vynucují ochranu dobrých životních podmínek občanů a důraz na sociální začleňování. Transformace naší společnosti spojená se souběžnou ekologickou a digitální transformací navíc zasahuje do způsobu života, spotřeby a práce Evropanů.

Po 30 letech od vytvoření jednotného trhu se EHSV musí zaměřit na vzestupnou hospodářskou a sociální konvergenci, při níž nikdo nezůstane opomenut. Spravedlivý přístup se zaměřením na člověka bude zárukou sociálních práv, důstojných podmínek na trhu práce a boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení. Za těchto okolností musí EHSV podporovat provádění Zelené a sociální dohody, plnění cílů udržitelného rozvoje a evropský pilíř sociálních práv.

Vzhledem k výraznému dopadu souběžné ekologické a digitální transformace na pracovní místa a zaměstnanost musí EHSV podpořit ochranu pracovníků a udržitelné pracovní podmínky s cílem zajistit sociální konvergenci a rovné podmínky pro všechny pracovníky. Podporu EHSV tudíž zasluhují všechny následující oblasti zájmu: podpora kolektivního vyjednávání, sociálního dialogu a zapojení pracovníků včetně demokracie na pracovišti; vzestupná konvergence mezd a pracovních podmínek v celé Evropě; boj proti nekvalitní práci; výraznější úsilí EU o odstranění rozdílů v odměňování žen a mužů; ochrana pracovních míst a příjmů pomocí opatření, která se zaměří na sociální rozměr krize způsobené rostoucími životními náklady.

Klíčovým předpokladem spravedlivé transformace je rozvoj dovedností a schopností pracovníků, spojený se vznikem nových příležitostí a adaptací na digitální věk, o to více pak v kontextu Evropského roku dovedností. Jelikož souběžná transformace postihne též pracovní podmínky, je naprosto nezbytné zlepšit ochranu základních a pracovních práv pracovníků a zajistit řízení technologických a dalších změn na pracovištích za účasti sociálních partnerů.

Chránit pracovníky znamená též chránit ty zranitelnější z nich, kteří trpí sociální nerovností. Prioritou musí zůstat důraz na řešení všech forem diskriminace na trhu práce a zajištění rovného zacházení a rovných příležitostí. Zvláštní pozornost je třeba věnovat přípravě strukturálních opatření k zajištění genderové rovnosti na pracovišti.

V důsledku souběhu několika krizí zasahuje inflace a růst cen energie každého, zvláště pak zranitelné občany, zemědělství a venkovské oblasti. Roste míra chudoby a výskyt bezdomovectví. V této souvislosti musí EHSV pracovat na tom, aby všichni měli možnost využívat čistou a cenově dostupnou energii s tím, že rovný přístup k energii je chápán jako základní právo. Mezi ústřední témata politických priorit EHSV v energetické oblasti musí být opatření zaměřená na boj proti energetické chudobě a podporu spotřebitelů v průběhu energetické transformace. EHSV se musí věnovat též otázce bezdomovectví a měl by podporovat politiky zaměřené na udržitelné a inkluzivní bydlení.

Změny způsobené krizemi posledních let a zvýšený tlak na občany se někdy podepsaly též na jejich duševní pohodě. Vzhledem k rostoucímu výskytu duševních potíží v EU musí EHSV podporovat komplexní přístup k těmto otázkám a navrhovat konkrétní opatření k jejich zlepšení.

Ochrana udržitelné konkurenceschopnosti pro 21. století

Hospodářství EU se zaměřuje na problém inflace a ochranu finanční stability a současně se snaží chránit hospodářský růst a sociální soudržnost. Cíl klimatické neutrality stanovený na rok 2050 nutí průmysl EU k rychlé adaptaci na technologie s nulovými čistými emisemi a zrychluje poptávku po kritických surovinách. Podobně digitalizace přináší nové technologie, které mohou změnit způsob, jakým pracujeme. Tento vývoj má v kombinaci s probíhající regionalizací obchodu vliv na konkurenceschopnost průmyslu EU a vnitřního trhu.

Evropský model hospodářského růstu je nutno chránit pomocí dlouhodobé strategie, která bude založena na zásadách udržitelné konkurenceschopnosti, otevřené strategické autonomie a spravedlivé hospodářské soutěže. Základním stavebním kamenem této koncepce bude jednotný trh. I v době 30. výročí svého vzniku zůstává jednotný trh nedokončen. EHSV bude dále vyzývat k budování prostředí, které bude příznivé k inovacím, investicím a růstu unijních podniků všech velikostí, včetně malých a středních. EHSV bude podporovat robustní jednotný trh jako zdroj prosperity podniků EU a dobrých životních podmínek jejich občanů. Obdobně musíme dbát o to, aby náš průmysl byl dobře připraven na souběžnou ekologickou a digitální transformaci, máme-li dosáhnout cíle klimaticky neutrálního kontinentu do roku 2050. Geopolitický vývoj poslední doby, poznamenaný pokračující ruskou válečnou agresí vůči Ukrajině, jasně dokládá, že musíme snižovat svoji strategickou závislost, zvláště pokud jde o kritické suroviny, energii a dodávky potravin, a zároveň zůstat konkurenceschopní ve světovém měřítku. EHSV je přesvědčen, že odolná průmyslová politika EU musí stavět na čistých technologiích a oběhových řešeních, inkluzivním přístupu k digitalizaci zaměřeném na člověka a na udržitelném přístupu k energetické bezpečnosti a otevřené strategické autonomii v mezinárodním obchodě.

K zajištění odolnější a udržitelnější ekonomiky EU potřebujeme též provést revizi rámce pro správu ekonomických záležitostí. Jednodušší, transparentnější a účinnější rámec s vyšší mírou účasti členských států a lepším prosazováním nám pomůže budovat ekologickou, digitální a odolnou ekonomiku pro budoucnost, rozvíjet inkluzivní růst a zajistit udržitelné veřejné finance ve všech členských státech. To spolu s posílenou bankovní unií a unií kapitálových trhů přispěje k větší finanční stabilitě eurozóny. EHSV bude i nadále přispívat do cyklu evropského semestru a podporovat dokončení unie kapitálových trhů a bankovní unie jako klíčových milníků zajištění udržitelného a inkluzivního oživení.

EHSV je přesvědčen, že EU zůstane zdrojem prosperity. Bude přinášet podněty, jak řešit uvedené výzvy, a zároveň bude prosazovat sociální dialog, spravedlivé mzdy a systémy kolektivního vyjednávání, jež považuje za stavební kameny evropského pilíře sociálních práv a evropského sociálního modelu.

VYBRANÉ POLITICKÉ PRIORITY NA ZÁKLADĚ PODKLADŮ SEKRETARIÁTU

Urychlení plnění cílů udržitelného rozvoje

Vícero vzájemně provázaných globálních krizí, jimž nyní čelíme, představuje značné riziko, co se týče samotné proveditelnosti cílů udržitelného rozvoje do roku 2030. Cíle udržitelného rozvoje však zůstávají naším majákem a kompasem, neboť jsou naší jedinou univerzální vizí míru, socioekonomické prosperity a environmentální udržitelnosti. Nebudou-li uplatňovány zásady cílů udržitelného rozvoje týkající se sociálního začleňování, čisté energie, všeobecného přístupu k veřejným službám a odpovědné spotřeby a výroby, bude to mít za následek ještě více krizí a geopolitického soupeření.

EHSV hraje při prosazování plnění cílů udržitelného rozvoje klíčovou úlohu, jak dokládá nedávný příspěvek k dobrovolnému přezkumu EU, jenž má být předložen na politickém fóru na vysoké úrovni, které se uskuteční v létě 2023 v New Yorku.

Zvláštní pozornost EHSV si zaslouží řada konkrétních otázek: potřeba komplexní strategie EU týkající se cílů udržitelného rozvoje, jež by zajistila soudržnost politik; potřeba strukturovanějšího zapojení občanské společnosti do tohoto procesu, přičemž EHSV by mohl být prostorem setkávání a jednání mezi občanskou společností a tvůrci politik; důraz na sociální rozměr udržitelnosti, neboť transformace bude úspěšná jedině tehdy, pokud bude mít širokou podporu, bude spravedlivá a aktivně se do ní zapojí všechny segmenty společnosti.

Zapojení mládeže do problematiky klimatu a udržitelnosti

Mezigenerační aspekt politik v oblastech klimatu a udržitelného rozvoje a prováděcí mechanismy se musí odrážet v silném a smysluplném zapojení mládeže ve všech fázích rozhodovacích procesů EU, od vypracovávání legislativních návrhů a iniciativ až po provádění, monitorování a navazující činnosti. Plnění cílů udržitelného rozvoje prostřednictvím Zelené dohody pro Evropu si žádá nový přístup k inkluzivnějšímu modelu víceúrovňové správy, který by vtáhl mladé lidi do středu procesu zapojení a přesáhl rámec schůzí ad hoc a pouhých výzev ke konzultacím.

EHSV bude i nadále usilovat o začleňování názorů mladých lidí do své činnosti a vyzve taktéž ostatní orgány a instituce, aby mladé lidi zapojovaly strukturovaněji a smysluplněji. EHSV bude především: nadále pořádat kulaté stoly mládeže o klimatu a udržitelnosti a zahrnovat do své delegace na zasedání konference smluvních stran UNFCCC delegáta mládeže; využívat ověřování dopadu předpisů EU na mladé lidi s cílem rozvinout systematický přístup k zapojení mládeže v rámci EHSV; zkoumat další významné nápady, jak zapojit mladé lidi, a sice v rámci provádění svého usnesení „Dlouhodobý odkaz Evropského roku mládeže: začleňování problematiky mládeže a posílení jejího postavení“.

Oběhové hospodářství

Příkladem velmi úspěšné podpory oběhového hospodářství v Evropě i mimo ni je Evropská platforma zainteresovaných stran pro oběhové hospodářství (ECESP). Tato platforma podporuje podniky, organizace občanské společnosti a veřejné orgány při urychlování přechodu na oběhové hospodářství v celé Evropě tím, že napomáhá dialogu, sdílení poznatků a odborných znalostí a výměně osvědčených postupů prostřednictvím internetových stránek.

EHSV bude stavět na úspěchu klíčových informačních činností ECESP, jako jsou „EU Circular Talks“ – výměny poznatků na vysoké úrovni věnované aktuálním tématům oběhového hospodářství – nebo výroční konference této platformy. Otázky oběhového hospodářství musí být rovněž začleněny do ostatních oblastí politiky, včetně například udržitelných potravinových systémů a rozvoje venkova.

Ekologická transformace evropského průmyslu

Cíl snížit emise skleníkových plynů v EU do roku 2030 o 55 % je náročný a vyžaduje jasný plán pro spravedlivou transformaci v nadcházejících desetiletích. Zásadními změnami budou muset projít všechna průmyslová odvětví. Klíčovou podmínkou pro úspěch transformace v oblasti energetiky a klimatu je to, aby ji občané EU vzali za svou, a za tímto účelem by měl být zajištěn přístup ke kvalitním pracovním místům a cenově dostupným výrobkům.

Nový rozměr plánu Zelené dohody pro Evropu navrženému Komisí dodává modrá dohoda pro EU. EHSV tuto novou komplexní politiku EU v oblasti vody vyžaduje od orgánů a institucí Unie, přičemž bude zapotřebí, aby v průběhu celého funkčního období příští Komise provádění této politiky monitoroval.

Zvláštní pozornost zasluhuje řada konkrétních otázek, zejména: potřeba modré dohody pro EU – EHSV bude pokračovat v zajišťování celkové koordinace činnosti v návaznosti na toto průřezové téma; nutnost podpořit ekologizaci průmyslu, především odvětví náročných na zdroje, a zavádění čistých technologií, mj. technologií umožňujících racionální využívání vody; potřeba zapojit se do politických debat na úrovni EU věnovaných sociálním aspektům transformace v oblasti energetiky a klimatu, v nichž EHSV využije své odborné znalosti k identifikaci výzev a navržení spravedlivého řešení pro občany EU, pokud jde o zaměstnanost a cenově dostupné výrobky, energie a služby pro všechny.

Komplexní snahy o digitalizaci evropského průmyslu

Digitalizace přináší nové scénáře pro průmysl EU a pro služby jako celek a jsou s ní spojeny nové druhy výzev, např. to, že je třeba navrhnout podpůrné nástroje, které zajistí, aby průmyslová odvětví EU, velká i malá, měla při nabývání těchto nových technologií rovnocenné postavení. S tím rovněž souvisí silné zaměření na budoucnost pracovních míst v průmyslu, nevyhýbání se změnám, ale spíše zvládání změn, které bude tento proces přinášet našemu průmyslu a naší společnosti, a podporování spravedlivé transformace a přístupu k těmto změnám, který je zaměřený na člověka.

EHSV bude: podporovat rozvoj nových technologických odvětví, jako je metaverzum, v souladu s evropskými normami a zkoumat dopady umělé inteligence na jednotlivá průmyslová odvětví; nadále činný v oblasti klíčových a špičkových technologií včetně témat, jako je robotika a drony; usilovat o zapojení do vedlejších činností, které podporují celkovou konkurenceschopnost průmyslu EU, včetně účasti v průmyslových aliancích věnujících se otázkám digitalizace po vzoru účasti v Evropské alianci pro suroviny (ERMA); podporovat strukturovanější zapojení občanské společnosti do tohoto procesu, neboť transformace bude úspěšná jedině tehdy, pokud bude mít širokou podporu, bude spravedlivá a aktivně se do ní zapojí všechny segmenty společnosti.

Posílení globální konkurenceschopnosti a otevřené strategické autonomie průmyslu EU

Zabezpečení celkové konkurenceschopnosti průmyslu EU je již několik let klíčovým cílem průmyslové politiky Komise. Na konkurenceschopnost průmyslu EU má kromě vnitřního rozměru zjevně silný dopad také mnoho otázek souvisejících s rozměrem vnějším. Potřeba otevřené strategické autonomie je nyní očividnější. Je rovněž třeba řešit otázku, jak lze mobilizovat veřejné finanční prostředky a státní podporu s cílem podpořit průmysl tak, aby nedošlo k narušení, jakož i otázku kritérií pro použití a přidělování takových finančních prostředků. Za tímto účelem se EHSV zaměří na strategické hodnotové řetězce.

EHSV bude: pracovat na komplexní strategii EU týkající se kritických surovin a zůstane rovněž zapojen do Evropské aliance pro suroviny (ERMA); podporovat větší otevřenou autonomii strategických odvětví, jako je obrana, vesmír a čipy; přispívat k přehodnocení toho, jak se společnosti chrání před porušováním ochrany údajů, kybernetickými útoky a digitální špiónáží.

Reformy v zájmu odolného hospodářství EU

Stávající hospodářské prostředí představuje výzvu pro provádění hospodářských politik, jejichž cílem je současně snížit inflaci a zaručit hospodářský růst, zaměstnanost a udržitelnost veřejných financí ve střednědobém a dlouhodobém horizontu. EHSV předloží doporučení, která tvůrcům politiky pomohou vypracovat politiky zaměřené na zajištění udržitelného a inkluzivního oživení a budování odolného hospodářství EU a zároveň na zvládnutí ekologické a digitální transformace.

EHSV bude i nadále dvakrát ročně předkládat doporučení v souvislosti s doporučeními Evropské komise týkajícími se hospodářské politiky eurozóny a s roční analýzou udržitelného růstu, a to s cílem poskytnout včasné a aktuální politický příspěvek k procesu koordinace hospodářských politik v rámci ročního cyklu evropského semestru.

EHSV rovněž předloží další doporučení ohledně přezkumu rámce správy ekonomických záležitostí EU, neboť je zapotřebí silná koordinace rozpočtových a strukturálních politik a účinný hospodářský a fiskální dohled.

Předloží taktéž návrhy na reformu konzultačních a koordinačních postupů v rámci evropského semestru. Cílem je, aby postupy byly jednodušší, demokratičtější a transparentní. Prostřednictvím své specializované skupiny Evropský semestr bude EHSV pokračovat ve svém úsilí vést rozsáhlé konzultace s organizovanou občanskou společností EU s cílem monitorovat provádění národních plánů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a zajistit zapojení občanské společnosti jak na úrovni EU, tak na úrovni členských států.

Dokončení unie kapitálových trhů a bankovní unie

Finanční trhy EU musí být integrované a stabilní, mají-li podpořit oživení Evropy a vrátit EU zpět na cestu k přechodu na klimaticky neutrální a stále více digitální ekonomiku, která se vyznačuje udržitelným a inkluzivním hospodářským růstem. Oživení bude zásadně záviset na schopnosti evropských finančních trhů zajistit dostatečnou likviditu a lepší sdílení rizik. Je naprosto nezbytné podniknout rozhodné kroky k vytvoření účinné a integrované unie kapitálových trhů a plnohodnotné bankovní unie, která bude zahrnovat všechny členské státy a bude směřovat k další harmonizaci a odstranění přeshraničních překážek a zároveň zajistí řádnou regulaci a dohled. Očekává se, že Evropská komise bude pokračovat v provádění akčního plánu unie kapitálových trhů a že mimořádný význam bude mít přezkum stávajícího rámce pro bankovní dohled, úpadek a jeho řešení a systémy pojištění vkladů.

V příští polovině funkčního období bude EHSV: pracovat na klíčových oblastech politiky, jako je krizové řízení bank a systém pojištění vkladů; přispívat k diskusi o udržitelném financování; pořádat veřejná slyšení věnovaná těmto důležitým tématům; usilovat o častější účast zpravodajů EHSV na schůzích a slyšeních výboru ECON Evropského parlamentu; u zemí, které předsedají Radě EU, navazovat užší kontakty s jejich stálým zastoupením při EU s cílem podpořit aktivnější účast členů EHSV na klíčových akcích, jako jsou semináře na vysoké úrovni a finanční fórum pořádané think tankem EUROFI.

Víceletý finanční rámec vhodný pro zvládání budoucích výzev, včetně silné politiky soudržnosti

EHSV opakovaně vyzýval k tomu, aby byl víceletý finanční rámec (VFR) zaměřen na pracovní místa, růst a konkurenceschopnost, a požadoval silný rozpočet EU s odpovídajícími finančními zdroji umožňující dosažení cílů Unie. EHSV bude i nadále aktivní v diskusi o tom, jak by bylo možné financovat rozpočet EU ve větší míře ze skutečných vlastních zdrojů.

Klíčovou a ústřední roli při zajišťování vyváženého oživení směrem k trvalému růstu, podpoře konvergence, boji proti sociálnímu vyloučení a zajištění toho, aby nikdo nebyl opomenut, bude hrát politika soudržnosti. EHSV bude i nadále klást důraz na to, že by soudržnost měla přispívat k pokroku v dohodnutých politikách týkajících se digitalizace a dostupnosti služeb, reindustrializace, malých a středních podniků a širokopásmových služeb v regionech.

EHSV: připraví stanovisko k přezkumu víceletého finančního rámce v polovině období; na žádost Komise jí předloží návrhy ohledně nových vlastních zdrojů pro rozpočet EU; připraví stanovisko věnované budoucnosti politiky soudržnosti po roce 2027; bude i nadále předkládat návrhy týkající se politiky soudržnosti, která odpovídá skutečným potřebám občanů EU a splňuje dlouhodobé cíle konvergence mezi regiony EU; připraví stanovisko zabírající se řídcí osídlenými oblastmi, ostrovy a horskými oblastmi EU s cílem zdůraznit, že vyváženého růstu a rozvoje musí dosáhnout všechny regiony EU.

Hospodářské a sociální oživení – překonání dopadů pandemie a útočné války Ruska proti Ukrajině, včetně s tím spojeného zvýšení cen energie a životních nákladů

EHSV se důsledně zasazuje o vzestupnou konvergenci a účinnější sociální politiku na úrovni EU i členských států. Potvrzením společného odhodlání prosazovat evropský sociální model je provádění evropského pilíře sociálních práv.

V rámci probíhající ekologické a digitální transformace budou k důležitým otázkám, které je třeba řešit, i nadále patřit nové formy práce, ochrana kolektivních práv, dopad na pracovní podmínky, boj proti vysoké nezaměstnanosti, nekvalitní práci a chudobě, provádění evropského pilíře sociálních práv, začleňování a všechny aspekty rovnosti a dovednosti.

Nedávný vývoj v oblasti umělé inteligence může potenciálně přinést zásadní změny, pokud jde o potřebu vysoce kvalifikovaných pracovníků, a narušit hospodářské a výrobní procesy.

V příští polovině funkčního období se EHSV zaměří na: provádění evropského pilíře sociálních práv, pracovní podmínky, nové formy práce a dopad na zaměstnanost mladých lidí a žen, systémy sociálního zabezpečení (péče a všechny aspekty rovnosti, včetně rovnosti příjmů); dopad umělé inteligence na trh práce a zaměstnanost; začleňování problematiky mládeže a ověřování dopadu předpisů EU na mladé lidi.

Základní práva a právní stát

Základní práva a hodnoty a právní stát jsou v mnoha zemích i nadále napadány, jak sílí populistická hnutí a zhoršuje se situace v oblasti demokracie.

Umělá inteligence má potenciál výrazně zvýšit objem cílených dezinformací, nahradit vysoce kvalifikované lidské pracovníky v široké škále funkcí a být používána jako nástroj nátlaku a kontroly.

EHSV bude vehementně podporovat provádění balíčku opatření na obranu demokracie, který připravila Evropská komise, a zaměřit se na základní práva při zavádění umělé inteligence.

Migrace

Migrace bude i nadále podněcována konflikty, změnou klimatu a ekonomickými nerovnostmi. EHSV se zaměří na řízení migrace, které je v souladu se závazky vyplývajícími z unijního a mezinárodního práva a zohledňuje demografický vývoj a hospodářské potřeby EU.

Bezpečné a stabilní sousedství

Útočná válka Ruska proti Ukrajině je nejen hrozbou pro hodnoty, na nichž je založena Evropská unie, ale také nezpochybnitelným důkazem toho, že je podkopáván světový řád založený na pravidlech a že jsme vstoupili do geopolitické fáze, jež se vyznačuje větší nestabilitou a kterou budeme muset zvládnout společně.

Naší prioritou by mělo zůstat naše bezprostřední sousedství. Východní partnerství bylo v minulých letech vystaveno silnému tlaku, a to nejprve rozhodnutím Běloruska pozastavit svou účast a poté útočnou válkou Ruska proti Ukrajině. Zatímco Bělorusku stále vládnou železnou rukou ti, kteří udusili jeho demokracii, Ukrajina bojuje za svou svobodu a Moldavsko i nadále směřuje do Evropy, a to navzdory neustálému ruskému tlaku.

V příští polovině funkčního období se EHSV bude snažit o další posílení a podporu činnosti platform občanské společnosti EU-Ukrajina, EU-Moldavsko a EU-Gruzie, které byly vytvořeny na základě dohod o přidružení s těmito zeměmi. Pravidelná činnost a schůze těchto platform mají zásadní význam, neboť vedou tyto země na jejich cestě k evropské integraci. Prostřednictvím specializované platformy občanské společnosti budou rovněž udržovány trvalé vazby s arménskou občanskou společností.

EHSV bude i nadále podporovat nezávislou občanskou společnost v Bělorusku i mimo něj, která je pod obrovským tlakem režimu. Budeme rovněž sledovat vývoj v oblasti občanské společnosti v Ázerbájdžánu a trvat na skutečném občanském a sociálním dialogu.

Na členství v EU již řadu let čekají země západního Balkánu. Jejich občanská společnost nepřetržitě spolupracuje s EHSV a vybízí k neustálému zlepšování souladu s evropským právem a hodnotami, aby její úsilí mohlo být konečně korunováno tím, že se tyto země stanou součástí evropské rodiny, mimo jiné i v zájmu míru a stability v této oblasti.

Je třeba pokračovat v dialogu se zeměmi Středomoří, z nichž mnohé se nacházejí v choulostivé politické situaci, přičemž čelí ohromným společenským a hospodářským výzvám. Summit Euromed pořádaný EHSV bude i nadále prosazovat smysluplný sociální dialog v tomto regionu a zaměřit se na společné priority, jako je přizpůsobení se změně klimatu, bezpečnost dodávek energie a účinné řízení migračních toků.

Spolupráce s partnery na budování spravedlivé společnosti respektující lidská práva

Dnes jsme svědky toho, že se v celosvětovém měřítku prohlubují nerovnosti. Tuto situaci ještě zhoršila pandemie COVID-19, která zmařila roky pokroku. Útočná válka Ruska proti Ukrajině pak odvedla pozornost od jiných kritických výzev. Mezinárodní společenství musí pokračovat ve svém úsilí o stírání nerovností a jednoznačně ukázat, že je zastáncem mnohostranného řádu založeného na pravidlech a všeobecných lidských právech. Rok 2023 k tomu skýtá ideální impuls, neboť si v něm připomeneme 75. výročí Všeobecné deklarace lidských práv z roku 1948. Tento rok je taktéž milníkem pro přezkum cílů udržitelného rozvoje v polovině období.

EHSV k tomuto úsilí přispěje tím, že: bude spolupracovat s občanskou společností ze zemí AKT a Latinské Ameriky na prosazování klíčových závazků ohledně plnění cílů udržitelného rozvoje a dodržování Všeobecné deklarace lidských práv Organizace spojených národů (OSN), včetně základních pracovních práv a práv v oblasti rovnosti pohlaví; bude sledovat, jak k dosažení těchto cílů přispívá realizace projektů v rámci iniciativy EU „Global Gateway“; prostřednictvím konkrétně zaměřených stanovisek a činností vyjádří své úvahy ohledně posílení diplomatické činnosti EU v oblasti klimatu, boje proti dezinformacím a zahraničnímu vlivu a toho, jak může občanská společnost přispět k posílení multilateralismu a základních mezinárodních zásad v zájmu řádu založeného na pravidlech v rychle se měnícím světě.

Prosazování udržitelného obchodu, který je přínosný pro všechny

To, že občanská společnost sleduje vyjednávání, provádění a prosazování obchodních dohod, má stěžejní význam pro zachování konkurenceschopnosti EU a posílení odolnosti v době krize.

EHSV bude: pokračovat v poskytování administrativní a politické podpory domácím poradním skupinám zřízeným obchodními dohodami EU; dbát na to, aby veškeré nedostatky v oblasti environmentálních a pracovních práv byly v EU i v partnerských zemích účinně řešeny; prosazovat udržitelnost obchodu na úrovni EU a ve Světové obchodní organizaci tím, že uspořádá 2. fórum občanské společnosti věnované obchodu a udržitelnému rozvoji.

Studie a hodnocení politik: jak zajistit, aby se poradní činnost EHSV více opírala o fakta

Permakrize, polykrize: přichází se s novými slovy, která mají popsat dramatickou situaci a události, které zásadně narušují a ovlivňují fungování naší společnosti.

Tato skutečnost jen potvrzuje zranitelnost a nepřipravenost EU na výzvy světa ve stálé krizi a nutí nás jednat a náležitě reagovat. Řešením však nemůže být to, že se neustále pokoušíme dohnat, co jsme zameškali, a zmírnit krizi krátkodobými opatřeními, až když nás zasáhne. EU musí krize předvídat a případně se jim snažit vyhnout. Za tímto účelem musíme zkoumat, anticipovat, a dokonce se pokoušet utvářet budoucnost.

EHSV je díky znalostem svých členů a sítí dokonale způsobilý k tomu, aby se do tohoto prognostického procesu EU zapojil a přispěl k tomu, že bude účinnější a participativnější.

Za tímto účelem je třeba, aby měl EHSV stále větší vliv na prognostickou činnost EU a stále více k ní přispíval, zejména na základě toho, že bude rozvíjet svou úlohu v programu pro strategický výhled EU, a konkrétněji při přípravě výroční zprávy o strategickém výhledu, která následně poslouží jako podklad pro projev o stavu Unie. EHSV tudíž tím, že bude stimulovat, shromažďovat a předávat názory zainteresovaných stran, včetně organizací občanské společnosti, think tanků a expertů, bude plnit svou úlohu představitele občanské společnosti a zajistí skutečně participativní prognostiku EU.

EHSV bude dále rozvíjet svou spolupráci s ostatními orgány a institucemi EU, a to jak prostřednictvím dvoustranných vztahů, tak v rámci unijní interinstitucionální sítě ESPAS.

V zájmu plného využití potenciálu EHSV budeme i nadále zvyšovat informovanost našich členů a zaměstnanců o významu prognostického přístupu v naší práci a budovat jejich kapacity prostřednictvím pravidelných školení, pořádání seminářů a konferencí a účasti na externích akcích věnovaných prognostice.

Právní předpisy a tvorba politik EU musí být fakticky podloženy, aby lépe odrážely a zohledňovaly, co funguje a co nikoli, co je třeba změnit a zlepšit, jakož i to, co naše společnost, naši občané a Evropa skutečně potřebují, aby mohli čelit obrovským výzvám, s nimiž se potýkají.

Útvary EHSV k podpoře nebo provádění politických priorit stále více využívají roční program studií, zejména tak, že externím odborníkům zadávají výzkum aktuálních otázek, které jsou důležité pro organizovanou občanskou společnost, čímž se rozšiřuje základna poznatků pro naši legislativní činnost.

Střednědobým cílem programu studií je provádět hodnocení, jež budou více zaměřená na budoucnost a budou participativnější a která by mohla být přezkoumána, a to za účelem budování a rozšiřování prognostických kapacit.

EHSV bude rozvíjet svůj příspěvek k programu zlepšování právní úpravy tím, že do něj vnese přidanou hodnotu pohledu občanské společnosti ve fázi posuzování legislativního cyklu politik EU prostřednictvím hodnocení ex post, a zajistí, aby se jeho poradní činnost více opírala o fakta.

Posílení konkurenceschopnosti evropského průmyslu a podpora rychlého přechodu ke klimatické neutralitě

Konkurenceschopnost evropského průmyslu zůstane významným tématem i v nadcházejících letech. Nedávné iniciativy na podporu vnitrostátních průmyslových odvětví v různých částech světa vyvolaly v EU mnoho obav. EU musí reagovat, ale zároveň musí chránit integritu svého jednotného trhu. Na konkurenceschopnost průmyslu však dnes nelze nahlížet bez zohlednění ekologického aspektu. Cílem EU proto již není pouze zachovat konkurenceschopnou průmyslovou základnu, ale také financovat přechod k udržitelnému průmyslu, dosáhnout do roku 2050 uhlíkové neutrality, dekarbonizovat evropský průmysl a zaručit přístup k cenově dostupné energii, která nepochází z fosilních paliv.

V této rovnici je navíc nezbytné zohlednit také zájmy pracovníků. Přechod na nízkouhlíkové hospodářství bude mít pravděpodobně významný dopad na pracovní místa a pracovní příležitosti, zejména v odvětvích, která jsou silně závislá na fosilních palivech. Současně jej lze považovat i za příležitost vytvořit pracovní místa v nových průmyslových ekosystémech a zaměřit se na specifické kompetence, které je třeba vytvořit na úrovni členských států i regionů.

EHSV bude pokračovat ve své práci na průmyslovém plánu Zelené dohody pro Evropu. Výbor poskytne komplexní reakci na různé aspekty této iniciativy Komise, které budou vyžadovat politickou pozornost a opatření. Je třeba zajistit odpovídající návazná opatření, a to s Evropskou komisí, rotujícími předsednictvími Rady a dalšími orgány a institucemi.

EHSV se bude muset zabývat také rostoucí poptávkou po kvalifikované pracovní síle a personálu se specifickými znalostmi v orgánech veřejné správy, které jsou pověřeny posuzováním různých průmyslových projektů.

Pozornost bude věnována i provádění politik a strategií EU a definování lepších nástrojů pro měření jejich dopadu na hospodářství, ale také na společnost.

Podpora podnikání ve všech jeho formách: malé a střední podniky a podniky sociální ekonomiky

Podnikání ve všech svých podobách a ve všech odvětvích činnosti (včetně cestovního ruchu, průmyslu, ekonomiky platform či sociální ekonomiky) je nezbytné pro hospodářský růst, inovace, zaměstnanost a sociální začlenění. Stěžejní je podpořit ekologickou a digitální transformaci malých a středních podniků a určit překážky, s nimiž se stále potýkají při přístupu na jednotný trh.

Malé a střední podniky budou rovněž hrát významnou úlohu v průmyslovém plánu Zelené dohody pro Evropu, neboť představují převážnou většinu podniků v EU a mají potenciál stimulovat inovace a podporovat udržitelnost.

EHSV nadále hraje důležitou roli na interinstitucionální úrovni, pokud jde o podporu sociálního podnikání a sociální ekonomiky a o sledování dopadu vývoje v tomto odvětví na tradiční malé a střední podniky. Od přijetí akčního plánu pro sociální ekonomiku se podniky sociální ekonomiky staly ještě významnějšími co do dosažení odolné ekonomiky a spravedlivé transformace.

EHSV: bude napomáhat udržitelné transformaci malých a středních podniků shromažďováním osvědčených postupů a informováním o nich; bude zkoumat úlohu a možnosti podpory malých a středních podniků v rámci průmyslového plánu Zelené dohody pro Evropu; bude posilovat finanční odolnost malých a středních podniků a přispívat k připravovanému balíčku úlev pro malé a střední podniky (směrnici o opožděných platbách); bude podporovat provádění akčního plánu pro sociální ekonomiku tím, že bude úzce spolupracovat s rotujícími předsednictvími Rady; přispěje k přípravě doporučení Rady o rozvoji rámcových podmínek pro sociální ekonomiku, které chce Komise navrhnout.

Zlepšování postavení spotřebitelů v zájmu ekologické a digitální transformace

Dosažení cílů Zelené dohody vyžaduje přispění všech Evropanů. Stále více spotřebitelů si uvědomuje, že přizpůsobením svých spotřebních návyků mohou dosáhnout změn. Spotřebitelé sice mají vůli přispět k ekologické transformaci, v cestě však stojí překážky.

EU musí posílit práva spotřebitelů a přispět k tomu, aby její hospodářství bylo oběhové, čisté a ekologické. Spotřebitelům musí být umožněno přijímat informovaná rozhodnutí o koupi, a přispívat tak k udržitelnější spotřebě.

EHSV bude i nadále stavět na svých plodných pracovních vztazích s Evropskou komisí a Evropským parlamentem v oblasti spotřebitelských otázek. Jednou z priorit zůstává uspořádání každoročního dne spotřebitelů, který představuje stěžejní akci. Ta bude spotřebitelům i nadále každý rok umožňovat, aby vyjádřili své názory v souvislosti s aktuálními diskusemi.

EHSV se rovněž zapojí do procesu monitorování stanovisek k modré dohodě a zváží začlenění tohoto tématu do rámce pro udržitelnou spotřebu.

Období po energetické krizi: dosažení udržitelné, spravedlivé a strategické energetické bezpečnosti

Energetické krize, jež začaly v roce 2021 a které ještě prohloubila ruská útočná válka proti Ukrajině v roce 2022, si vynutily rychlou reakci, co se týče energetických politik na úrovni EU a členských států. V minulém roce byly vydány nové právní předpisy týkající se skladování plynu, podpory obnovitelných zdrojů energie, cen elektřiny, alternativních zdrojů dodávek energie, nových energetických infrastruktur a mimořádných daňových opatření.

Řada konkrétních politik souvisejících se současnou krizí zasluhuje trvalou pozornost, přičemž je třeba se zaměřit na klíčovou úlohu organizací občanské společnosti při podpoře sociálních, pracovních a občanských zájmů, spravedlnosti vůči hospodářským subjektům a zachování společného cíle ekologické a sociálně spravedlivé transformace: řešení problému energetické chudoby; získávání dovedností a změna kvalifikace pracovníků; přijetí nových forem výroby a spotřeby energie, zejména prostřednictvím místních energetických komunit; zavedení reformy trhů s elektřinou, která zachová rovné hospodářské podmínky na vnitřním trhu EU.

Přispění politik v oblasti bydlení k hospodářské, sociální a územní soudržnosti

Bydlení je stále častěji různými aktéry označováno za klíčovou hybnou sílu jakékoli politiky, jejímž cílem má být dosažení sociální soudržnosti a společného blahobytu. Řešení otázek politik v oblasti bydlení v členských státech bude mít zásadní význam pro dosažení skutečného přínosu v řadě oblastí.

Za nového předsednictví EHSV se Výbor bude zabývat těmito prioritami: cenová dostupnost v zájmu boje proti inflaci; účinná izolace coby příspěvek k energetické účinnosti; přístup k bydlení pro zranitelné osoby v zájmu dosažení sociální soudržnosti; upřednostňování udržitelných stavebních materiálů s cílem přispět k ekologické transformaci; udržitelný rozvoj měst v zájmu podpory náležitě městské dopravy, dosažení územní soudržnosti a boje proti nerovnostem.

Ekologizace dopravy: uspokojení potřeb uživatelů, občanů a organizací občanské společnosti

Klíčovým prvkem ekologické transformace bude urychlení transformace a ekologizace všech dopravních prostředků. I zde bude třeba tlumočit názory pracovníků v dopravě, spotřebitelů, podniků a organizací občanské společnosti.

V nadcházející polovině funkčního období bude EHSV věnovat pozornost přípravě legislativních návrhů věnovaných těmto otázkám: snižování emisí; digitalizace; alternativní dopravní prostředky v rámci městské mobility; dekarbonizace osobní a nákladní dopravy, a to pozemní, letecké i námořní (včetně dopravních prostředků využívaných pro vykonávání určitých profesí, jako jsou rybářské lodě); společný evropský datový prostor pro mobilitu.

**Evropský hospodářský
a sociální výbor**

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Za vydání odpovídá: Oddělení návštěv a publikací
EESC-2023-35-CS

www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/stand-democracy-speak-europe

© Evropská unie, 2023

Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

K jakémukoli použití nebo reprodukci fotografií / ilustrací je nutné získat povolení od držitele/držitelů autorských práv.

Cover: ©Getty Images

Úřad pro publikace
Evropské unie

Print:
QE-04-23-432-CS-C
ISBN 978-92-830-6027-7
doi: 10.2864/569058

Online:
QE-04-23-432-CS-N
ISBN 978-92-830-6011-6
doi: 10.2864/916793

CS